

Raadsbrief

Onderwerp	Evaluatie van cluster Inkoop na het eerste jaar
Zaaknummer	838455
Datum	25 februari 2025
Portefeuillehouder	drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM

Doel

Het informeren van de raad over de 'opbrengst' van inkoop naar aanleiding van een motie einde 2023. De raadsbrief wordt bewust een jaar na dat cluster Inkoop compleet is verstuurd, zodat er eerst een jaar gewerkt is en er resultaten bewerkstelligd zijn.

Aanleiding

Naar aanleiding van het raadsbesluit (zomer 2023) om de inkoop te professionaliseren bestaat het cluster Inkoop sinds februari 2024 uit de volgende functies: Inkoopcoördinator, Inkoopadviseur, Contractmanager en Contactbeheerder van in het totaal 3,5 FTE.

Destijds is aangegeven dat door in te zetten op professionalisering van inkopen, aanbesteden, contractbeheer en contractmanagement, de gemeente toekomstbestendiger wordt op die onderdelen waardoor we in staat zijn om:

- Invulling te gaan geven aan de gemaakte opmerkingen in de managementletter 2022. De accountant heeft in de managementletter van 2022 als in de voorgaande rapportages, meerdere risico's benoemd die ten aanzien van de rechtmatigheid verbeterd moeten worden.
- Beter te voldoen aan de Europese richtlijnen ten aanzien van Aanbesteden en ons eigen inkoopbeleid door aan de gestelde randvoorwaarden te voldoen bij alle inkopen.
- Een professionelere uitvraag doen aan de markt met bijbehorende contractuele voorwaarden waaronder gestelde (ver)eis(t)en ten aanzien van het werk, de levering of dienst.
- Beter sturen op de naleving van de contractuele afspraken zoals die met onze leveranciers zijn gemaakt.
- Beter sturen op prestatielevering.
- Bewustwording verhogen binnen de gehele organisatie door verhoging capaciteit, ten aanzien van a) voordelen van een goed doorlopen inkooptraject en daarmee het eenvoudiger beheren en managen van de gesloten overeenkomst en b) de risico's die de organisatie in haar geheel loopt als er niet voldaan wordt aan het eigen beleid en de Aanbestedingswet (vloeit voort uit Europese Richtlijnen).

In de raadsvergadering (6-11-2023) over de programmabegroting van 2024 is een motie aangenomen waarin is aangegeven dat de raad een aantoonbaar inkoopvoordeel van tenminste € 30.000,- per jaar naast de voordelen op het gebied van kwaliteit en controle. In deze memo zijn aan de hand van een aantal onderwerpen (een deel van de) reeds behaalde voordelen genoemd.

Inhoudelijke boodschap

Jaarplan 2024

In het jaarplan van cluster inkoop zijn voorafgaand aan 2024 doelen opgesteld waar gedurende het jaar aan gewerkt is. Zo zijn er in 2024 naast de reguliere inkoopwerkzaamheden onder andere de volgende acties gerealiseerd:

- Opleveren van een spendanalyse die twee keer per jaar geactualiseerd wordt, daardoor kan er beter gestuurd worden op leveranciers maar dit biedt ook inzicht in de te behalen inkoopvoordelen door bijvoorbeeld bundeling van opdrachten.
- Het laten vaststellen van Inkooprichtlijnen binnen de gemeente, waarmee handen en voeten aan het reeds (regionaal) vastgestelde inkoopbeleid worden gegeven. Daardoor is er gericht aandacht voor lokaal ondernemerschap.
- Het in kaart brengen van en optimaliseren van het inkoopproces en het contractbeheerproces (met name aan de administratieve kant in het zaakstelsel). Zodat met name collega's gemakkelijker kunnen administreren.
- Het opstellen van een aanbestedingskalender, zodat de aanbestedingsactiviteiten beter planbaar zijn voor alle teams.
- Actualisatie interne en externe website, waarmee informatie voor ondernemers en collega's actueel en begrijpelijk is.

Wat levert inkoop op - kwalitatief?

Voor alle uitgaven boven de €5.000,- dient een zaak in het zaakstelsel aangemaakt te worden. Op al deze zaken wordt een inkoopadvies gegeven zodat de juiste procedures gevolgd kunnen worden.

Daarnaast draagt cluster inkoop ook zorg voor de volgende activiteiten:

- Toetsen van inkoopprocedures aan (inter)nationale regels zoals Europese aanbestedingswetgeving.
- Meer contracten afsluiten in overeenstemming met onze eigen inkoopvoorwaarden of bijvoorbeeld ISO-certificaten etc.;
- Betere (en meer) adviezen rondom contractmanagement waardoor relatie en wederzijds begrip met leveranciers verbeterd;
- Hulp bij het controleren en afhandelen van indexaties die vanuit leveranciers binnenkomen.

Wat levert inkoop op - kwantitatief?

In diverse voorkomende gevallen is door de aanwezigheid van de capaciteit binnen inkoop concreet te maken dat er geld bespaard is. Daarvoor is een kort schema opgesteld waarin een aantal voorbeelden genoemd worden die bijdragen aan de doelstellingen die in de genoemde raadsvergadering aangenomen zijn. Er zijn diverse onderzoeken van onder andere NEVI (de branchevereniging voor inkoop) waaruit blijkt dat er door meer aandacht en efficiency al besparingen plaatsvinden op het interne proces en uiteindelijk ook besparingen op de uitgaven.

Als er een diepere analyse uit gevoerd wordt op de uitgevoerde aanbestedingen zijn er meer onderwerpen te noemen waarop een concrete besparing heeft plaatsgevonden. Daarnaast is het natuurlijk niet altijd het primaire doel van inkoop om zaken goedkoper te maken, maar kan het ook voordelen in kwaliteit opleveren afhankelijk van de uitvraag. Een ander voorbeeld is dat de gemeente (of de eindgebruiker van de aanbestelde overeenkomst) meer 'waar' voor zijn geld krijgt.

Hierbij is op hoofdlijnen en als voorbeeld een drietal projecten omschreven, aan de hand waarvan geld bespaard is:

- Uitvoering van de aanbesteding WMO ten behoeve van 13 Twentse gemeente. Door de inzet van inkoop is er een factuur naar 12 gemeenten gegaan om de kosten voor de inzet vanuit Inkoop te verrekenen. Dit gebeurt vaker om zo de kosten voor inkopers die regionale projecten op zich nemen eerlijk tussen verschillende gemeenten te verdelen. Als gemeente Hof van Twente deze rol niet op zich genomen had moest er een geldelijke bijdrage naar een andere gemeente verstrekt worden om de kosten te verdelen. Opbrengst: € 33.231 ontvangen van andere gemeenten.

- Aanbesteding nieuwe website, in vergelijking met het aanbod van voorgaande leverancier. In de aanbesteding is de vorige leverancier (tot medio 2024) en ook de nieuwe leverancier (vanaf medio 2024) uitgenodigd. De nieuwe leverancier is over de totale looptijd stukken goedkoper dan dat de voorgaande leverancier was wat resulteert in een jaarlijkse besparing.
Opbrengst: € 57.912 besparing t.o.v. nieuwe overeenkomst vorige leverancier.
- Uitgevoerde aanbesteding warme drankenvoorziening gemeentehuis. De warme drankenvoorziening in het gemeentehuis is opnieuw aanbesteed waarbij de overeenkomst per 1-2-2025 is ingegaan. De nieuwe aanbieder is in de apparatuur en onderhoud (dus zonder vulmiddelen als bonen etc) € 3.930,- per jaar voordeliger dan de huidige aanbieder. De looptijd betreft 8 jaar.
Opbrengst: € 3.930,- besparing in de nieuwe overeenkomst t.o.v. voorgaande leverancier (jaarlijks voor 8 jaar).

Conclusie

Wat levert inkoop op – de echte winst van inkoop

Ondanks dat er een aantal voorbeelden genoemd is waarmee kan worden onderbouwd dat inkoop geld oplevert is er een meerwaarde die niet in geld is uit te drukken. Er is een aantal voordelen van de uitbreiding van het cluster Inkoop waar zowel de organisatie als de inwoners van onze gemeente baat bij hebben.

Door de uitbreiding van cluster inkoop voeren we meer aanbestedingsprocedures uit binnen de gemeente, waarbij cluster Inkoop de vakteams beter kan begeleiden en helpen in de uitvoering van de aanbestedingsprocedure. Zo zorgt cluster Inkoop voor betere naleving van de inkoopregels, terwijl de teams in de naleving daarvan geholpen worden. Daarnaast draagt het cluster Inkoop ook bij aan het stimuleren van de lokale economie en lokale ondernemers. In 2024 is het voorstel gedaan om de grens om enkelvoudig onderhands te gunnen iets te verhogen, waarmee wel de verplichting is vastgelegd om te motiveren waarom er wel of geen lokale ondernemers gevraagd wordt om een offerte te maken.

De "winst" van inkoop is dus deels te kwantificeren, maar zit hem met name in het goed uitvoeren van het inkoopproces waardoor de gewenste (of verbeterde) kwaliteit nagestreefd wordt met zo veel als mogelijk lokale ondernemers. Cluster Inkoop ondersteunt en adviseert de organisatie in het efficiënt uitvoeren van het inkoopproces.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris,

drs. D. Lacroix

de burgemeester,

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM